

POŠTAR

STROKOVNI LIST POŠTNIH NAMEŠČENCEV.

Štev. 22.

V Ljubljani, dne 20. novembra 1929.

I. leto.

Jošt:

Obnova upravnega spora.

V svojem zadnjem članku o državnem svetu in glavni kontroli sem mimogrede omenil tudi obnovo upravnega ali administrativnega spora, ki spada med izredna pravna sredstva. Sicer se bo v administrativnih sporih le malokdo mogel okoristiti s to institucijo, ker se pa ta beseda le večkrat sliši tudi med državnimi nameščenci, hočem stvar pojasniti v grobih potezih.

Zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih govori o obnovi postopanja samo v 44. in 45. členu. V členu 44 pravi, da se sme zoper izvršne (pravnomočne) razsodbe upravnih sodišč in zoper razsodbe državnega sveta zahtevati pri istih sodiščih obnova administrativnega spora *ob pogojih predpisanih v civilnosodnem postopku* za obnavljanje sporov.

Obnovo spora sme zahtevati privatna oseba kot pravdna stranka. Pa tudi upravno oblastvo, čigar akt je dal povod za administrativni spor, sme to zahtevati, toda samo z odobritvijo pristojnega ministra.

Člen 45 pa pravi: ako sodišče razvidi, da je zahteva za obnovo spora upravičena, razveljavi razsodbo, za katero gre ter napoti stvar na pristojno upravno oblastvo v novo rešitev. Upravno oblastvo je vezano na pripombe sodišča.

To je vse, kar govori omenjeni zakon o obnovi upravnega spora; zakon o poslovnem redu pri državnem svetu in upravnih sodiščih pa nima glede obnove prav nobenih določil.

O obnovi upravnega postopanja se govori potemtakem le tedaj, ako je državni svet v dotični stvari že razsodil (o upravnih sodiščih tudi v tem članku ne bom govoril iz razloga, ki sem ga navedel v zadnjem članku), a smatram, da se mi je z razsodbo zgodila krivica, ker je državni svet mojo tožbo zavrnil, ali pa je tožbi glavne kontrole ugodil in razveljavil odločbo upravnega oblastva, ki je bila izdana meni v prid. Obnovo spora pa bi seveda mogla zahtevati tudi glavna kontrola, ako meni, da je bil zakon kršen v uslužbenčev prid. Obnova spora se mora zahtevati naravnost pri državnem svetu. Ako državni svet zahtevi ugoditi, razveljavi svojo sodbo in naroči pristojnemu upravni oblasti, da izreče novo odločbo, pri čemer se mora upravno oblastvo ravnati po navodilih državnega sveta.

Ako mislim, da pri tem upravno oblastvo ni pravilno postopalo, se smem kajpada zopet pritožiti na državni svet.

Kakor smo videli, zakon ne določa slučajev, v katerih je dopustna obnova spora, ampak se sklicuje na pogoje, ki jih predpisuje civilni pravdni red za dopustnost obnove v civilnih sporih. Ker pa še nimamo skupnega civilno pravnega postopnika za vso državo, nastane takoj vprašanje, kateri postopnik prihaja v poštev, ali oni iz leta 1895, ki velja na področju dravske banovine, tedaj v kraju bivališča in službovanja pritožnika, ali pa srbski iz leta 1865, ki velja na sedežu državnega sveta.

V paragrafu 58 zakona o poslovnem redu pri državnem svetu in upravnih sodiščih je sicer rečeno, da uporablja državni svet v vseh primerih, ki niso izrečno navedeni v zakonu o državnem svetu in upravnih sodiščih, odredbe srbskega zakonika o sodnem postopanju v civilnih pravnih, vendar sem

mnenja, da s temi par besedami zakonodajalec ni hotel razširiti na celo državo srbskega civilnosodnega postopnika, ker bi ga v tem slučaju brez dvoma tudi objavil, česar pa do sedaj ni storil. Po zakonu pa, ki ni bil objavljen, se vendar ne morem ravnati. Da zakonodajalec iz leta 1929 tega ni hotel, kaže praksa, ker so se vsaj v zadnjih letih dotični srbski zakoni tudi istočasno objavili.

Sicer pa si bomo ogledali oba zakona, videli razlike ter tudi ugotovili, ali imajo praktičen pomen.

Pogoji, pod katerimi dopušča avstrijski civilno pravdni red obnovo postopanja, so sledeči: (§ 530) 1. Ako je listina, na kateri temelji sodba, lažna (fälschlich angefertigt) ali pa potvorenjena (verfälscht);

2.) ako sodba temelji na krivem pričevanju priče ali izvedenca, ali na krivi prisegi nasprotne stranke;

3.) ako je bila sodba izposlovana z goljufivim kazenskosodno kaznivim dejanjem zastopnika stranke, njenega nasprotnika ali zastopnika nasprotnika;

4.) ako je sodnik pri izreki sodbe ali kake prejšnje odločbe, na kateri temelji sodba, v tej pravdi v škodo stranke kršil svoje uradne dolžnosti na način, ki se kazenskosodno preganja;

5.) ako je bila kazenskosodna obsodba, na kateri temelji (civilna) sodba, razveljavljena z drugo pravomočno (kazensko) sodbo;

6.) Ako stranka najde ali pa more šele sedaj uporabiti glede istega zahtevka ali glede istega pravnega razmerja neko že poprej izrečeno pravomočno sodbo, ki je odločila med strankama obnovljenega postopanja;

7.) ako stranka zazna za nova dejstva ali najde take dokaze, ali jih more šele sedaj uporabiti, čijih uveljavljenje ali uporaba bi ji donesli v prejšnjem postopanju v glavni stvari ugodnejšo odločitev.

Radi okolnosti, navedenih v točkah 6 in 7 pa je obnova dopustna samo tedaj, ako stranka brez svoje krivde pred zaključkom ustne sporne razprave, na kateri oziroma po kateri je bila v prvi instanci izrečena sodba, ni mogla uveljavljati pravomočnosti (prejšnje — točka 6) sodbe (exceptio rei iudicatae), ali novih dejstev odnosno dokazov.

Obnova postopanja je po § 531 cpr končno še dopustna, da se izvede dokazovanje, ki se v prejšnjem postopanju zaradi kratkega roka, ki je bil zato določen, ni moglo izvesti. Rok je sodišče določilo na predlog nasprotne stranke, ker je bila izvedba dokazovanja za negotov čas ovirana, ali sploh dvomljiva, ali pa bi se moralo dokazovanje izvesti na kraju, kjer ta zakon ne velja (avstrijski civ. pravdni red). To so torej slučajji, v katerih je po avstrijskem, do sedaj pri nas v dravski banovini še veljavnem civilno pravnem redu, obnovna tožba uspešna, potreben je pa še pogoj, da je bila pravočasno vložena.

Cpr določa namreč v paragrafu 534, da se mora vložiti v *nepodaljšljivem (strogem) roku enega meseca*. Rok teče v slučajjih, ki so navedeni pod točkami 1—4, § 530, od dne pravomočnosti kazenske sodbe, v slučaju, določenem pod točko 5, od dne pravomočnosti nove kazenske sodbe ali sklepu o ustavitvi kazenskosodnega postopka, v *slučajih točk 6 in 7, § 530 pa od dne*, ko je stranka mogla pravomočno sodbo

uporabiti, ali dejstva, ki je zanje zvedela, ter dokaze pred sodiščem uveljavljati. Rok za obnovo v slučaju § 531 teče od vročitve sodbe 1. instance.

Po preteku 10 let od pravnomočnosti sodbe pa je obnovo tožba sploh izključena.

Tožba za obnovo postopanja se mora vložiti *kakor vsaka druga tožba* na državni svet, torej v dveh enakih izvodih, in sicer bodisi *neposredno* pri državnem svetu ali pa *po pošti na recepis (priporočeno)*, kakor to splošno določa člen 21 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

V tožbi je treba navesti sodbo državnega sveta, ki naj bi se razveljavila in pa zakoniti razlog obnove (recimo § 530 ali § 531 cpr), potem okoliščnosti, iz katerih je razvidno, da je tožba vložena v odprtem roku, *a označiti se mora tudi s čim se to dokazuje* in končno se mora zahtevati, da se obnovi postopanje in da na osnovi obnovljenega postopanja izda upravno oblastvo drugo rešenje.

Točna sestava in pravočasnost tožbe, podprta z dokazi, je važna, ker državni svet zavrne vsako obnovo tožbo, ako se ne sklicuje na zakoniti pogoj, in sicer direktno na eno ali drugo točko § 530 ali na § 531, ali ako ni dokaza, da je vložena v odprtem roku, pa najsí je njena utemeljenost na dlani.

Mimogrede omenjam, da se novi edinstveni civilni pravdni red, ki je bil objavljen dne 3. avgusta 1929 v Službenih Novinah šte. 179, *popolnoma* krije glede pogojev obnove (624 in 625), kakor tudi glede rokov (§ 628) in vsebine (§ 630) Zakonik pa še ni stopil v veljavo, marveč je uveljavljenje prepuštil posebnemu zakonu, ki pa še ni izšel.

(Konec prih.)

Jošt:

Rok za vlaganje tožb na državni svet.

Zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih določa v členu 21, da se mora tožba na upravno sodišče odnosno na državni svet vložiti v *tridesetih dneh po vročitvi* odločbe upravnega oblastva. Tožba zoper ukaz se vlaga na državni svet v dveh mesecih od dne, ko je bil ukaz objavljen v »Službenih Novinah«.

Povečini dobi uslužbenec odločbo upravnega oblastva bodisi v obliki dekreta, odločbe ali rešenja takoj v roke in more takoj vložiti tožbo na državni svet. Zato je poskrbel že zakon o uradnikih in ostalih državnih uslužbencih civilnega reda, ki je v členu 114 in 156 naročil upravnemu oblastvu, da mora o vsaki potrditvi in izpremembí službenega odnosa dati uslužbencu dekret.

Pri sedanjem administrativnem postopku pa se že v veliki meri baš pod vplivom upravne prakse naših ministrstev dogaja, da uslužbenec ne prejme v svoji zadevi takoj odločitve upravnega oblastva, ampak da pristojna oblast s par stavki njegovemu predstojniku naroči, naj uslužbenca ustno obvesti o negativni rešitvi prošnje in da pri tem običajno niti ne navaja razlogov.

Nastane vprašanje, ali ne začne morda že takoj sedaj teči rok za tožbo?

Brez dvoma rok *ne začne teči*, ker pač stranki še ni bila vročena pismena odločba, katero omenja zakon.

To je razumljivo tako s stališča državnega sveta, kakor tudi s stališča tožitelja. Oba potrebujeta neko pismeno odločbo, tožitelj, da v tožbi pobija razloge odločbe, upravno sodišče pa, da pretehta ugovore in razloge obeh.

Zato mora vsak, kdor ni zadovoljen z rešitvijo, kakor mu je ustno priobčena, takoj izjaviti, da zahteva formalno (pismeno) rešenje ter položiti predpisano kolkovino. Ko prejme odločbo, jo priloži v prepisu vsakemu izvodu tožbe. Dokler pa kdo rešenja ne prejme, ne teče rok za tožbo.

Tistemu pa, ki bi ob obvestitvi ne zahteval pismenega rešenja, niti takoj vložil tožbe, bi se moglo zgoditi, da bi upravno oblastvo poznejšo zahtevo po izdaji formalnega rešenja odklonilo z motivacijo, da je bil o rešitvi že obveščen in da bi moral takrat zahtevati rešenje, ako z odločitvijo ni bil zadovoljen. Pa tudi če bi naknadno rešenje dobil, bi državni svet, kateremu se morajo poslati vsi akti v pogled, mogel zavrniti tožbo, češ da je rok za tožbo začel teči že od dne ustne obvestitve. S to rešitvijo je bil vendar zadovoljen, ker ni takoj zahteval formalnega rešenja v svrhu vložitve tožbe na državni svet.

Kaj pa se smatra za »rešenje«? Tu bi bilo vsako tuhtanje, ali ta ali ona pismena rešitev pristojnega oblastva predstavlja rešenje ali ne, dlakocepstvo. *Vsaka pismena rešitev prošnje*, bodisi da ima obliko »rešenja« ali pa samo obliko obvestitve, bodisi, da je utemeljena s kakšnimi razlogi ali ne, je *rešenje* v smislu člena 21 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Pri tej priliki omenjam, da se mora proti rešitvam ministra kakor tudi proti rešitvam organov, na katere je minister nekatere pravice prenesel (pooblaščenici ministra), vlagati tožba samo na državni svet. Kdaj rešuje nižji organ (pomočnik ministra, upravnik oblastne p. t. uprave) prošnje samo kot ministrov pooblaščenec, je razvidno že iz podpisa, kjer je pristavljeno: »Po pooblastilu«.

Kjer pa rešuje nižji organ v lastnem delokrogu in zato svojemu podpisu ne pristavlja, da fungira kot ministrov pooblaščenec, tam se pa ne morem in ne smem takoj obrniti s tožbo na državni svet, ampak se moram po določilu člena 18 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih prej pritožiti na višje upravno oblastvo, in sicer samo na eno. Proti rešitvi tega oblastva se pa vloží tožba na upravno sodišče, oziroma ako je bilo to višje oblastvo minister, pa na državni svet. Konkretno rečeno: Kdor prejme od oblastne p. t. uprave kako rešitev podpisano *brez pristavka*: »Po pooblastilu«, ne sme takoj vložiti tožbe na državni svet, ampak se mora proti tej rešitvi najprej pritožiti na ministrstvo. Ako tudi z rešitvijo ministrstva ni zadovoljen, sme šele vložiti tožbo na državni svet.

Poudariti pa moram, da je rok, v katerem more vložiti glavna kontrola tožbo, čisto drug kakor rok za uslužbenca. Rok za glavno kontrolo namreč sploh ni točno fiksiran, ampak je pripuščen njeni zaposlenosti. Že stari finančni zakoni in tudi najnovejši zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o glavni kontroli z dne 10. oktobra 1929 namreč določa, da začne teči rok za tožbo glavne kontrole po členu 21 zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih šele *od dne, ko glavna kontrola potrdi prejem rešenja*.

Tako se zgodi, da prejme uslužbenec šele čez leta, ko je že davno pozabil na rešenje, v roke prepis tožbe glavne kontrole, kjer ta zahteva od državnega sveta razveljavo dotičnega rešenja.

To določilo je za marsikaterega uslužbenca lahko fatalno in zasluži, da bi se organizacije zavzele, da se odpravi. Delno je ublaženo to določilo s členom 73 finančnega zakona za leto 1929/30, ki določa, da uslužbencu v slučaju, da razveljavi državni svet njegovo rešenje o napredovanju (v skupinah ali v stopnjah osnovne plače), ni treba vračati preveč izplačanih prejemkov vse do dne izvršenja sodbe. Šele od tedaj naprej se mu izplačujejo nižji prejemki.

Higiena v službenih prostorih.

(Konec.)

Poštno prometna služba prinese sama s seboj, da prihaja v uradne prostore prah in blato v toliki množini, da si ljudje ne morejo misliti. Prah se nabira malone stalno na tleh, na mobilijah, po stenah, na stropu, knjigah itd. Koliko prahu je v pošt-nih uradih, ti pove en sam pogled v spedijske prostore, v lo-

kale paketne pošte ali v sobo, kjer so pismonoše in kjer uradujejo blagajniški uradniki, v ambulančne vagone, z eno besedo v vsak večji uradni lokal. Prepričani so, da je prah. In v tem je velika nevarnost za zdravje poštnega osebja, zakaj v prahu so milijoni in milijoni vsakovrstnih bakterij, ki jih nameščenci vdihavajo. Ako najdejo zlasti pri slabotnejših osebja ugodna tla, pa nastanejo razne bolezni, kakor tuberkuloza itd. Jako razširjene nazore, da se prah iz poštnega prometa ne da odpraviti, je treba odločno pobijati. Prva in največja skrb, da imamo zdrave lokale, je čistota in snaga. Pod mora biti zmeraj z vlažno cunjjo obrisan. Ako tla poškopimo z vodo in jih pometemo, ni prav, zakaj nekaterih mest voda ne splahne. Na takih mestih se prah ne odpravi, samo vzdigne se in pade drugam. Sobno opravo: mize, stole, omare in peč je treba z vlažno cunjjo otirati. Na otiranje peči se kaj rado pozabi. Težje je brisanje prahu s sten in stropa. Navadno brisanje prahu s teh mest nima zaželenega uspeha, ker ga s tem samo na drugo mesto prenašamo. Tu je edina izdatna pomoč — sesalka prahu. Ta aparat bi moral biti povsod v rabi. Sesalka potegne prah vase, da se ne more na drugo mesto vleči.

Čiščenje uradnih lokalov se mora vršiti vedno in povsod po uradnih urah in to tudi tedaj, če bi to več stalo. Ako se v prostoru vrši neprestana služba, se mora lokal pač tedaj čistiti, ko je v njem zaposlenih najmanj oseb. Isto velja pri obnovi prostora, pri kateri se dela prah.

Če so službeni prostori primerni, če imajo dobro svetlavo, kurjavo in zračenje, če je v njih vse čisto in snažno, delajo uslužbenci z veseljem in večjim uspehom. Obližje vpliva na človeka v taki meri, da se to ne more podcenjevati. Tej okolščini se pa ne pripisuje taka pozornost, kakršna bi se morala. Temni, nezdravi prostori vplivajo slabo na uradnika ter s tem na njegovo poslovanje. Jasna, prijetna in čista uradna soba vzbuja v človeku veselje do dela.

Rekli smo že, da zaprašeni lokali pospešujejo nalezljive bolezni, posebno pljučno tuberkulozo. Zato je treba skrbeti, da osebje pozna preventivne varnostne higienske predpise in se potem po njih tudi ravna. Snaga in čistota je prvi pogoj za zdravje. V uradih, zlasti v oddelkih pri okencih mora biti zadostno število pljuvalnikov. V ta namen se ne smejo rabiti, kar večkrat vidimo, navadne skledice brez pokrova. Te se kaj lahko prevrnejo in so zato brez pomena. Pljuvalniki morajo imeti pokrovke, ki imajo obliko lijaka. Takšne si navadno nabavijo zobni zdravniki v svojih poslovnih lokalih. Napolnjeni morajo biti z vodo, nikakor pa ne z žaganjem ali s peskom. Pljuvalnike je treba vsak dan očistiti in napolniti z vodo.

Pri lepljenju znamk bi morali imeti uradniki gobice, ki bi jih prejeli ab aerario. Roke je treba zdaj pa zdaj po delu umiti. Zlasti pa je umivanje rok hvaležno pred jedjo in po jedi. V ta namen se mora rabiti več lavorjev tudi v lokalih, kjer ni vodovoda.

Vsak uradnik mora dobiti tedensko po eno čisto brisačo. Čistočo pospešujejo tudi kopeli, ki bi morale biti osebju brezplačno na razpolago. V tem pogledu bo treba še marsikaj izboljšati. Tako na pr. pri enem izmed največjih centralnih uradov, ki ima poleg drugega svojo lastno svinčarnico, tiskarnico, ključavničarsko delavnico itd., ni niti ene kopeli. Blazine in posteljna oprava morajo biti snažne in je potrebno prevleko po potrebi menjati.

Veliko pozornost je treba obračati tudi na stranišča. Morajo biti v zadostnem številu in v vzorni čistoči ter v kratkih časovnih presledkih desinficirana.

Omare za obleko ne smejo stati v hladnih, preprih izpostavljenih mestih, na hodnikih itd., zakaj osebje bi se pri preobleki kaj lahko prehladilo. Seveda ne more imeti zlasti v velikih uradih vsak posamičen uslužbenec svoje osebne omare ali predala. Skrbeti pa je za to, da rabijo v varstvo osebnega zdravja eno omaro največ trije uslužbenci. Pri tej priliki moramo omeniti še eno zlo, ki je navadno ob deževnem vremenu. V velikih uradih ni moči razpeti dežnikov, da bi se posušili. Dežniki se spravljajo v omare takšni, kakršne smo prinesli v

urad. Neglede na to, da z njih kapljajoča voda škoduje omari in dežniku, temveč se v omari shranjena obleka navzame vlage, ki je le na kvar našemu zdravju, kadar se v tako obleko oblečemo.

Naposled pa še nekaj besed o jedi in pijači. Kadar smo zdržema celo dopoldne ali popoldne v službi, se je treba pokrepati z jedjo in pijačo. Zato bi moralo poslovanje prenehati — tudi pri okencih vsaj za 15 minut, da bi si uradnik mogel iz zdravstvenih ozirav umiti roke, kakor je bilo gori rečeno. Pohvalno moramo pripomniti, da že imajo po nekaterih uradih ogrevala in kuhala. Kjer jih pa nimajo, bi jih morali dobiti v doglednem času. Pri velikih prometnih uradih bi morali biti čisti, prijazni lokali za okrepčevanje, v katerih bi se prodajala tečna, preprosta živila po primerni ceni.

Kar smo zgoraj povedali, dokazuje jasno in prepričevalno, da se dá v zdravstvenem oziru za osebje še mnogo izboljšati. Zdravje je največje bogastvo. To bogastvo svojemu osebju ohraniti je ena izmed največjih nalog vsake poštne uprave. Poštni uradi morajo biti vzor državnih kancelij. Naprave, ki so v prid zdravju, ne smejo naleteti nikdar na oviro s finančne strani. Stroški niso proč vrženi, ampak donajajo obile obresti. Kar se izda za zdravje nameščencev, to se gotovo prihrani na drugi strani. Zdravi uslužbenci izvršijo in zmorejo vse več dela, kakor uradništvo, katero inklinira k boleznim. — To, kar je težnja in želja naših nemških kolegov, velja še veliko večji meri tudi pri nas. Zakaj tudi pri nas se je to vprašanje dosledno zanemarjalo in osebje je bilo prepuščeno glede zdravja največji nevarnosti. Zadnja leta se razmere polagoma boljajo. Tu pa tam je dobila poštna uprava še precej ugodne lokale, vendar je pa še vedno veliko lukenj in beznic, v katerih opravljajo težko in odgovorno poštno službo državni nameščenci. Nikdar ne more biti poštni lokal dober, če je bil prvotno določen za — konjski hlev. Tak poštni prostor, ki je v škodo poštne prometu in državnemu ugledu, se nahaja v neposredni bližini slovenske prestolnice, namreč pri Devici Mariji v Polju. Tu posluje nesrečni starešina v bivšem konjskem hlevu. Nalezl se je v njem že toliko revmatizma, da ne bo nikoli več zdrav. Organizacija naj neprestano deluje na to, da se izboljšajo higienske razmere v uradih in zamenjajo luknje in hlevi, beznice in brlogi za svitlo, suhe, solne sobe v smislu modernih higienskih predpisov, da si ohranimo ljubo zdravje — svoje največje bogastvo.

Obvestila gospodarske zadruga.

Čevljarna. Nastopilo je deževno vreme in bliža se zima s snegom in brozgo. Potrebno je zato, da ima človek dobro in nepremočljivo obutev, zakaj suho v čevljih v tem deževju pomeni zdravje in denar. Zlasti pa velja to za otroke, ki obiskujejo šolo in ki morajo često sedeti z mokro obutvijo ves dopoldan ali popoldan v šoli. Člani prihajajo sedaj pogosto v našo čevljarno z raznimi prošnjami in pritožbami, češ, dajte dobro usnje, čevlji ne drže, blago je slabo itd. To pa ni res, ker dajemo za čevlje samo prvovrstno usnje. Treba je samo obutev primerno pripraviti, pa bo držala tudi v tem slabem vremenu. Zato dajemo članom dober svet, ki ga je priobčil »Zadrugar« v svoji 10. številki:

Če hočemo napraviti čevlje nepremočljive, jih moramo nadrgniti z raztopino, ki jo napravimo tako, da raztopimo v bencinu toliko parafina, da postane gost tekoč.

Voljno pa napravimo usnje, če ga namažemo z mastjo, ki jo pripravimo iz 5 gr gutaperče, raztopljene v 15 gr svinjske masti na slabem ognju in ji primešamo še 17 gr ribje masti. S to tekočo mastjo namažemo mokre čevlje pri gorki peči ali nad ognjem, da gre mast v usnje. Posebno dobro moramo namazati šive in podplate.

Mokre čevlje osušimo hitro, ako jih napolnimo z ovsom ali otrobi in jih postavimo na gorak prostor s prepihom.

Tudi posušeni čevlji postanejo mehki, ako jih namažemo s petrolejem.

Za čevlje, posebno za finejše ženske čevlje je zelo važno, s kakim čistilom jih mažemo. Ker dobivamo pritožbe, da zgubi vrhnje usnje svojo barvo, čemur pa je najbolj krivo napačno čistilo, smo se odločili, da bomo imeli v čevljarni stalno v zalogi razne paste in mazila in da bomo na željo vsakemu novemu paru čevljev dodali pasto, ki bo za usnje najbolj primerena. Upamo, da bomo s tem članom ustregli in jim tako ohranili obutev trpežno in lepo.

Fižol. *Naročila za fižol že sprejemamo.* Glede cene pa še ne moremo ničesar objaviti. Nabavili bomo fižol vsekako šele tedaj, ko bomo dobili dobro blago in po ugodni ceni. Naše podeželske tovariše prosimo, naj nam sporoče imena tvrdk, na katere bi se obrnili za nakup približno 5000 kg dobrega letošnjega koksa, in pa cene.

Slanine letos iz razlogov, ki jih bomo morda pozneje sporočili, ne bomo nabavili. Pač pa bomo kakor lani pomagali članom z gotovino.

Nove tvrdke: Člane obveščamo, da veljajo naša nakazila za nabavo blaga na mesečne obroke tudi za podružnico firme A. Žibert, trgovino s čevlji v Mariboru. Pogoji in ugodnosti so iste kakor pri ljubljanski tvrdki. V Celju imamo pogodbo z veletrgovino R. Stermecki.

Na željo nekaterih članov smo sklenili pogodbo tudi s prodajnim oddelkom ljubljanske radio oddajne postaje. Člani si lahko izberejo in nakupijo razne radioaparate in material, ki jim ga nudi postaja v veliki izbi. Namesto plačila naj oddajo naše nakazilo. Prodajni oddlek bo potem poslal račun zadrugi, ki ga bo poravnala, dočim ji bodo člani poravnali račun v šestih, na željo pa tudi v osmih mesečnih obrokih. Ker je v jesenskih in zimskih večerih mnogim tovarišem zlasti na deželi edina zabava radio, si sedaj lahko nabavijo dober aparat pod ugodnimi pogoji.

Premogokopna družba Gorenjavas, pošta Mirna, nam oferira svoj premog. Baje je premog prav dober in cenejši od trboveljčana. Ako bo dovolj naročnikov, ga nabavimo.

Pri tej priložnosti sporočamo članom, da smo ceno trboveljskemu kosovcu s 1. novembra t. l. *znižali* na 430 Din za tono na obroke, in na 420 Din ob takojšnjem plačilu. Premog dohaja sedaj z velikimi zamudami. Zato prosimo člane, naj se na to ozirajo in ga pravočasno naročajo.

Blagajna. Ker je naš sedanji blagajnik g. Ban Martin težko obolel in se zdravi v bolnici, ga nadomešča začasno član načelstva g. Gruden Martin. G. Banu želimo, da bi čimprej okreval in se zopet vrnil na svoje mesto.

Novi telefonski naročniki v Mariboru.

Po zadnji izdaji telefonskega imenika so bili v Mariboru montirani tile telefoni:

Adamovich, d. z o. z., auto delavnica, Tržaška c. 8	2770
Albanese Peter, m. ph. lekarna pri Sv. Antonu, Frankopanova 18	2701
Arbeiter A., skladišče starega železa itd., Dravska ul. 15.	2485
Auto delavnica, Adamovich d. z o. z., Tržaška 8	2770
Badl V., trgovina z usnjem, Glavni trg 11	2585
Bolnica splošna, Tržaška c. 29	2027
Brozovič Franc, urednik »Večernika Jutra«, Cankarjeva 1	2582
Dečji dom, Meljska c. 72	2171
Dejak Alfred, inženir	2753
Friedfeld Norbert, ravnatelj, Prešernova ul. 4/1	2583

Hojnik Fr. dr., stanov. Tomšičev drevored 115a	2706
Ilič in Tichy, prodaj. elektr. strojev, Slovenska ul. 16	2756
Jug Karl, ravnatelj mestnega pogrebnege zavoda	2651
Kaufmann Ferd., trgovec, Kralja Petra trg. 1	2650
Kmetska zveza, Aleksandrova 6/1	2754
Köchler Alojzij, magistratni ravnatelj, stanovanje	2752
Kriminalni oddelek polic. komisarijata	2549
Kunsteck in Gaspari, galanterija, Kralja Petra trg 6	2520
Legatov Ant. Rud. enoletni trg. tečaj, Vrazova ul. 4	2590
Lekarna pri Sv. Antonu, Albanese Peter, m. ph. Frankopanova 18	2701
Majzel F., trg. agentura, Maistrova ul. 18	2584
Mariborska tovarna pletenin, d. z o.	2703
Medjunarodno bankarsko dr., Aleksandrova c. 11	2365
Mestni popisovalni urad, Slomškov trg 11	2587
Mestno upraviteljstvo in social. polit. urad, Rotovski trg	2755
Meteorološka stanica, inž. podofic. šole	2890
Motors Sales, Ltd., garažna d. z o. z. Frankopanska 17	2245
Nedog Pavel, sprejemnica za kem. čiščenje oblek, Gosposka ul. 33	2127
Oblastni dečji dom, Meljska c. 72	2171
Oblastna samouprava, stan. ravnatelja, Strossmayerjeva ul. št. 28	2705
Okrožno sodišče, predsednik, Marijina ul. 14	2389
Okrožno sodišče, preiskovalni sodnik, Marijina ul. 14	2479
Perhavec Jakob, točilnica, Gosposka ul. 9	2580
Pinter Ferdo, stanov., Razlagova ul. 15	2777
Polijski komisariat, krimin. oddelek, Slomškov trg	2549
Polijski komisariat, predsedstvena pisarna, Slomškov trg	2559
Pošta Maribor 1, telegr. in telef. linica	2989
Pošta Maribor 1, tehnično vodstvo autom. centrale	2498
Prva mariborska tovarna pletenin, d. z o. z.	2703
»Radio Ljubljana«, podružnica Maribor, prodajalna	2751
Sirotišče v Melju, Meljska c. 72	2171
Skladišče delavnice drž. žel., Koroški kolodvor	2750
Sodišče, okrožno, predsednik, Marijina ul. 14	2389
Standard Oil Company of Jugoslavie, Tezno	2191
Šestan Ivo, dr. advokat, Aleksandrova c. 35	2666
Telegr. in telef. linica glavne pošte	2989
Tehnično vodstvo autom. telef. centrale	2498
Tscheligi Josip, skladišče piva, Gregorčičeva ul. 29	2586
Uhler Janko, skladišče, Stolna ul. 5	2445
Zadružna zveza v Ljubljani, oddelek za Štajersko, Miklošičeva ul. 2.	2581
Zdravstveni dom, Strossmayerjeva ul.	2588
Zveza kulturnih društev, Cankarjeva ul. 1	2337

Odstranjeni telefoni v Mariboru.

Ambulatorij, državni brezplačni	2027
Golec Josip, novinar	2130
Hoppe Vilko, skladišče moke	2445
»Jugoles« Luft Richard	2186
Jugoslovenska udružena banka	2151
Luft Richard, trgovina z lesom	2186
»Morgenblatt« Zagreb, dopisnik J. Golec	2130
Obmejni komisariat železn. polic. stanov. šefa	2479
Scherbaum Karl, skladišče	2021

TUJEČ EVGEN

Ljubljana, Smoletova ulica šte. 3

se priporoča za prodajo elektrotehničnega in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vloma varnih blagajin itd.

Samoprodaja za SHS barve proti rji „ANTOXID“. 12—9

Zahtevajte ilustrovani cenik naših izdelkov

Industrija **KARO** čevljev

Maribor, Koroška c. 19

4—2

Sedaj pred zimo je tisti čas, ko je treba, da Vaše šivalne stroje in gramofone očistite in popravite. Vse to Vam napravi najbolje mehanična delavnica:

J. Gustinčič v Mariboru
Tattenbachova ul. 14.

Izdeluje obleke in drugo točno po meri in naročilu. Cene solidne. — Oglejte si tudi mojo zbirko vzorcev blaga. Priporočam se

Ivan Krajec,
krojaški mojster

pri Gospodarski zadrugi p. t. nameščencev.

Najceneje se oblečete, ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri

Jos. Olup, Ljubljana, Stari trg 2,

ki ima v zalogi tudi sukno in hlačvino, čeških, angleških in domačih tvornic, nadalje klobuke, žemperje, perilo in kravate v največji izbiri. Priporoča pa tudi znano gostilno „pod Skalco“, kjer se točijo pristna in najboljše dolenski in štajerski vina najceneje. 4—3

Modna manufakturna trgovina

Fabiani & Jurjovec

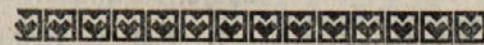
LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 5.

Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja na obroke potom Gospodarske zadruge poštinih nameščencev.

Cene zmerne! Postrežba točna in solidna!

24—20

Prispevajte za tiskovni sklad, da bomo list povečali!

3—3

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev

A. Kos, Ljubljana,

Mestni trg 25

nasproti magistrata

6—3

Ljubljana Poljanska c. 60

M. Zupančič

splošno modno krojaštvo

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela po najnovejšem kroju in najnižjih cenah. — Krasna izbira najnovejših vzorcev angleškega in češkega blaga. — Drž. nameščenci na obroke. 24—5

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg 26.

Damske galoše

par 35 Din

Snežni čevlji

par 99 Din

3—1

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

(preje Henrik Korn)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodo-
vodov. Naprava strelovodov.
Kopališke in klosetne naprave.
Centralna kurjava.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

**Dandanes zahteva življenje,
da se ravnamo po modi!**

Pred nakupom plašča pišite eno dopisnico veletrgovini

STERMECKI

nakar dobite takoj najnovejši ilustrovani cenik z več tisoč slikami popolnoma zastoj. Tamkaj najdete razen mnogih drugih tudi sledeče plašče najmodernejšega kroja po zelo nizkih cenah: Melton Din 314, Saja 398, suknen 495, kasha 485, velur 815, rips 1350, pliš 1300. Naročila čez Din 500—

poštne prosto. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar.

Veletrgovina R. STERMECKI, Celje, št. 96, Slov.

Vaše potrebščine

za jesen in zimo v raznovrstnem
manufakturnem blagu nabavite
najbolje in po ceni le pri trvdki

J. Preac**Maribor, Gl. trg 13**

Poštni uslužbenci na obroke.

7-4

V Mariboru

se kupuje manufakturno
blago zelo ugodno pri trvdki

Franjo Majer**na Glavnem trgu št. 9.**

7-4

THE REX Co.

LJUBLJANA, GRADIŠČE 10. -- ZAGREB, SAJMIŠTE 56.
Telefon 268 interurban. Ustanovljeno 1906.

Specijalna trgovina prvovrstnih pisalnih
in kopirnih strojev, razmnoževalnih apar-
atov in raznovrstnih pisarniških potrebščin.
12-10 **Pisalni stroji na obroke.**

Eksportna hiša Luna**MARIBOR, Aleksandrova cesta 19.**

Lastni izdelek pletenin i. t. d.

Damske in otroške obleke, jopice, pu-
loverji, vse vrste nogavic, razen tega
vse galanterijsko in kratko blago po
najnižjih cenah. — Poštni in sploh vsi
državni nastavljenici 5% popusta.

24-4

Tvornica dežnikov**L. MIKUŠ****Ljubljana, Mestni trg 15**

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov in sprehajalnih palic.

12-9

Trgovina usnja in čevljarских
potrebščin po najnižjih cenah
se priporoča

Franc Erjavec

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg 11 a.

12-9

**Laneno olje, firnež, emailne in
ostale lake, olinatne barve**

in vse v stroko spadajoče blago, kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIĆ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana-Medvode, lastnik Franjo Medić.

24-19

Podružnica Maribor -- Novi Sad.**Vsi dotični poštni nameščenci,**

ki še nikoli niso kaj kupili pri splošno znani in renomirani
trvdki

L. Ornik, Maribor, Koroška cesta 9.

naj vprašajo svoje tovariše in zvedeli bodo, kake ugodnosti
jim ta trvdka nudi pri nakupu

vsega manufakturnega blaga

za moške obleke in plašče. Ogromna izbira vseh vrst v naj-
ukusnejših desenh. Vodi tudi stalno

vse vrste platna za perilo in moške srajce od cefira, frenža, oks-
forda in puplina. — Dobar sortiment raznovrstne svile za damska oblačila.
Čez 200 različnih vrst kožuškovine. — Vse to tudi na obroke. — Zahtevajte vzorce in cenik.

3-2

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

4-3

*Velika
zaloga
češkega in
angleškega
sukna*

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA C. 2.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne
tovarne. 15. letna garancija. Vezanje se po-
učuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria, Waffner
(Orožno kolo). Pletilni stroji vedno v zalogi. Pos-
amezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na
obroke! Cenike franco in zastoj.

9-6